

»Så kan vi nå ett ›Global deal‹«

Publicerat 30 juni, 2016 av [Debatt](#), DAGENS ARENA

Nya ramverket för utvecklingsarbetet är ett steg mot ett »Global deal«, men det saknas vissa pusselbitar, skriver Olle Törnquist, professor i statsvetenskap och utvecklingsforskning.

Trots att vi påverkats allt mer av kriser, ojämlikhet och bristande efterfrågan i omvärlden, har engagemanget för detta minskat. Medan högernationalismen vinner mark är vänstern mer engagerad i de enskilda flyktingar som når oss än kollektiva internationella lösningar. FN och EU har varit handlingsförlamade. De borgerliga regeringarna kombinerade bistånd till fattiga länder med mer frihet för kapitalet än för vanligt folk i länder med brutal tillväxt. Men måste det ta så lång tid att skissera alternativt samarbete med likasinnade i Syd?

Behovet av ett »Global Deal« var klart för **Stefan Löfven** från början. Men **Kristina Perssons** [framtidsgrupper](#) saknade tillräcklig kunskap och politisk kraft; exportfrämjarna utformade egna strategier; diplomaterna betonade EU, FN och jämställdhet; och biståndsarbetarna slogs mot nedskärningar. Så frågan är om det blir mer offensiv samordning nu när jakten på röster i FN är över och **Isabella Lövin** sänt ut ett förslag till »Policyramverk för det svenska utvecklingsarbetet«? Remisstiden går ut i dag.

Lövin's förslag innehåller i varje fall flera pusselbitar i samma dokument. Det gamla stödet till de fattigaste länderna plus liberala rättigheter och demokrati kompletterats med oron för konflikter, Lövin's klimatfrågor, **Wallströms** jämställdhet och Löfvens samarbete mellan fack och arbetsgivare. Tanken är att alltihop främjar FN:s Agenda 2030 om ekonomiskt- socialt- och miljömässigt hållbar utveckling.

Men förhandlade målsättningar bortser ofta från det viktigaste. Det går bra att säga att de fattiga saknar makt och borde få jobb och mer inflytande. Men orsakerna till ojämlikheten och hur den kan bekämpas lyser med sin frånvaro. Till exempel sägs det inget om att arbetet för demokrati och mot korruption ofta gått i stå för att det kombinerats med elitism och nyliberal ojämn utveckling. Därför krävs ett nytt fokus på bättre organisation och representation för arbetsmarknadens parter, de många informella arbetarna, hembiträderna och så vidare. Men sådana frågor (som ligger Löfvens »Global Deal« nära) ses inte som en del av demokratiseringen.

Transformativ reformism förutsätter att man pekar ut hindren och skisserar en strategi för att bemästra dem. Det saknas också. Miljöförstörelsen betonas, fattigdomen och ojämlikheten hålls fram, och vi får veta att det borde vara precis tvärt om. Men de grundläggande problemen är lika allvarliga i länder med snabb ekonomisk utveckling som i de fattiga. Och det sägs inget om vilka aktörer vi ska samarbeta med, förutom en del civila organisationer och FN-organ.

Inget kommer att hända utan starka, progressiva och folkligt förankrade aktörer på lokal nivå i de dynamiska regionerna. Så frågan är hur sådana aktörer kan stärkas, enas och vinna bättre representation – och hur vi kan stödja det. Och utan kunskap om vilka som kan främja en hållbar utveckling som är bra för oss också är det svårt att knyta ihop utvecklingsarbetet med regeringens målsättning att förnya och stärka den svenska modellen.

Nu gäller det att få fram de pusselbitar som saknas. Det är en uppgift som **Sverige** kunde stödja, kanske som när FN:s forskningsinstitut för social utveckling (**UNRISD**) kartlade alternativa vägar att bekämpa fattigdomen. Och kanske genom att sponsra forum för organisationer och engagerade forskare att diskutera hur ett »Global Deal« kunde fungera på lokal nivå.

Olle Törnquist, professor i statsvetenskap och utvecklingsforskning, Universitetet i Oslo